

Beseda k trinajstemu letniku „Pevca“

Finančne in druge težave so prisilile „Pevec“, da dolgo ni mogel z novim letnikom na dan. Vrzal, ki je s tem nastala, so bridko občutili naši podeželski zbori, tudi tisti, ki prej niso znali dovolj ceniti svojega glasila. Zbori so vedno glasneje povpraševali po „Pevcu“ in zahtevali, naj čim prej spet izide. Odbor PZ, ki je sam najbolj čutil, kaj pomeni zastoj lastnega glasila, je iskal poti in pomoči iz zagate. Niso še vse zapreke odpravljene, a kljub temu hočemo ugoditi številnim prošnjam in nadaljevati z izdajanjem. Usoda „Pevca“ je odvisna od naročnikov: čim več jih bo in čim točneje bodo vršili svoje dolžnosti do glasila, tem bolj gotovo in tem krepkeje bo „Pevec“ dihal in živel.

„Pevec“ se bo tudi v prihodnje držal iste poti, po kateri je v preteklih letih hodil. Prinašal bo lahko razumljive članke poučnega značaja, zato se uredništvo priporoča sotrudnikom za intenzivno sodelovanje. Posebno važnost bo polagal „Pevec“ na dopise, na koncertna poročila itd. Če bi „Pevec“ od vsakega svojega člana-zbora dobil vsaj en dopis na leto, bi bilo gradiva dovolj, Živahni dopisi, ki kažejo, kako drugod delajo, se veselijo, trpijo, so poučnejši kot vsak drug članek. Od časa do časa bomo priobčevali tudi slike naših agilnejših zborov.

V glasbenem delu bomo nudili zborom primerne skladbe. Vsak bo dobil kaj zase. Večina naših zborov ne zmore skladb, ki stavijo na pevce prevelike zahteve. So pa, hvala Bogu, med nami zbori, in tudi teh je že lepo število, ki želijo krepkejše hrane. Priprave za jubilejne svečanosti v juliju so pokazale, da se naši zbori lotijo tudi težjih sklad. Naj bodo skladbe, ki jih bo priobčeval „Pevec“ namenjene boljšim ali šibkejšim zborom, eno želi uredništvo od svojih sotrudnikov: solidne naj bodo in glasbeno neoporečne. V vsaki, tudi najpreprostejši skladbici je lahko skrito zrno, ki napravi skladbo tudi onemu zanimivo, ki jo presoja z višjih vidikov. Skladbe, poslane „Pevcu“ v zadnjih letih, so že dodobra prebrane, zato prosi uredništvo čim več novega, dobrega gradiva, ustrežajočega gornjim načelom. Poleg mešanih zborov so posebno dobrodošli moški, ženski in tudi otroški zbori, po katerih je v zadnjem času vedno večje povpraševanje.

Naša pesem in — radio

Tega vprašanja naše glasilo še ni načelo, dasiravno ne spada med zadnje stvari, o katerih naj bo izgovorjena kakšna beseda. Saj je radio-postaja srce, iz katerega izžareva dan na dan na vse širne strani, tudi preko naših mej, naša slovenska beseda in naša glasba, ne v zadnji vrsti naša pesem. Ne bo tedaj odveč, če zavzamemo stališče do sedanjega sporeda glasbenih oddaj in naznačimo načelne poglede, ki naj bi jih v bodoče upošteval načrt za vokalne glasbene oddaje.

Na tem mestu ne bomo obravnavali instrumentalnih oddaj, ki so poglavje zase in spregovorimo o njih morda pozneje; tudi ne bomo govorili o ploščah s slovensko pesmijo, o katerih kvaliteti je pisec tega članka že precej obširno pisal v „Zborih“, žal je s tistim člankom zopet vse potihnilo, čeravno bi bil problem vreden večje pozornosti in zanimanja naših odgovornih glasbenih krogov. Če ga ni in se domala dan za dnem ponuja slovenski javnosti mnogo neokusnih in naše lepe pesmi nevrednih plošč, kaj moremo za to!

Najpoprej nekaj splošnega o glasbenih oddajah „po željah radio-naročnikov“. Ta način uporablja več postaj, zanimivo bi bilo vedeti, s kakšnim uspehom. Gotovo se na ta način pletejo tesnejše niti med postajo, odnosno njenim vodstvom in naročniki-poslušalci. Je to koncesija slednjim, ki je v nekem obsegu in načinu postaji v prid. Toda premisliti je treba, da je lahko deset poslušalcev nezadovoljnih, če se enemu ustreže. Kdo more jamčiti, koliko je poslušalcev, ki se strinjajo z glasbenim okusom onih, ki se največ oglašajo s svojimi željami? Nemogoče je ustreči celo desetim, nikar tisočim! In se zdi naravnost neokusno s pismi in zahtevki usiljevati svoj okus drugim. To velja za plošče, pa tudi za sodelujoče poedince ali skupine. Samo premislite, kaj bi počela radio-postaja, če bi ji večina naročnikov pošiljala svoje zahtevke! Zatorej se po našem prepričanju morejo dajati vodstvu postaje zlasti glede glasbenih oddaj le neke splošne smernice, ki naj nudijo postaji snov za razmotrivanje o priliki izbire programa in sodelujočih oseb ali skupin. Takšne splošne smernice pa težko pravilno dajejo poslušalci, ki niso glasbeno vsaj povprečno izobraženi. Če bi glede na glasbene oddaje takšni izražali svoje mnenje in stavili predloge, bi bilo v redu. Odkloniti je pa treba kakršenkoli vpliv na glasbeni program onih poslušalcev, ki niso sposobni pravilno soditi o glasbeni kakovosti skladb in izvajalcev. Radio je v odličnem pomenu kulturna ustanova, ki ne sme delati poklonov onim, ki so morda najmanj poklicani izrekati svoje mnenje o tej in tej glasbeni prireditvi. A zdi se, da prav takšni mnogo dopisujejo in svoje želje izražajo. Greh je tudi, ocenjevati glasbene oddaje po teh dopisih.

Glasbeno vodstvo vsake oddajne postaje ima težko in nehvaležno nalogo. Vendar mora klub vsem težavam imeti pred očmi jasen načrt,

kaj hoče z glasbenimi oddajami doseči. Vedno je treba mešati koristno s prijetnim, a koristno naj bo jedro, prijetno lupina.

Po teh splošnih besedah se bomo omejili sedaj le na vokalno glasbo, na petje. Ugotoviti moramo takoj, da zadnje čase zborovskega petja zelo pogrešamo.¹ Pogrešamo zlasti petja iz grl naših nemestnih zborov. Ko smo pred časom poslušali petje naših koroških rojakov, smo zopet živo začutili, kako je naša ljudska pesem še-le lepa, če privre iz src preprostih ljudi, ki jih še nič ni polikala meščanska, gosposka pevska „kultura“. In smo si hudo zaželeli še in še slišati narodne pesmi takšne, kakor jih zapoje preprosti pevci. Vsak zemljepisni okoliš naše slovenske domovine ima svoje posebnosti v pesmi, ki jih znajo prav podati le pevci, ki so tam zrasli in tam žive. Kako bi bilo zanimivo in poučno to poslušati! Za primer pa samo premislite, kako se pri nas po mestih pačijo s koroškimi pesmimi, če primerjate petje Korošcev z našim. Isto je prilično tudi s pesmimi od drugod.

Najbolj nesrečno se pa zdi prirejanje raznih „venčkov“ narodnih pesmi za instrumente, posebno še, če prireditelj zmaši vse sorte robo skupaj in še to neokusno. In vendar so v naši postaji prav pogosto na sporedu te različne priredbe.

Izgleda, da je v pevskem pogledu naša radio-postaja zgubila vsak stik z našim podeželjem. V tem oziru je bilo včasih znatno bolje. Danes pa skoraj izkjučno ljubljanski pevci in ljubljanski kvarteti, kvinteti in okteti polnijo pevski program. Nimamo namena podcenjevati nekaterih odličnih pevskih moči in pevskih združenj, toda vse to je samo iz Ljubljane, preveč je mestno. (Dalje.)

Ambrozij Sraka:

Glasbeni pomenki.

(Dalje).

Po radiju imamo večkrat priliko slišati opere in orkestralne koncerte. Zato ne bo odveč, ako na kratko tu podamo zgodovino razvoja opere in orkestra.

Opera. Ta nova vrsta glasbene produkcije ima svoj začetek v Italiji v začetku 17. stoletja. Odtod se je razširila po vsem svetu. Polifonija 15. in 16. stoletja je polagoma zapadla pozabljenosti in monodija je zopet v glasbi povzela prvo mesto in ga obdržala do današnjih časov. Toda opera ni nastala naenkrat. Bilo je treba veliko brezplovnih poskusov, da se je opera razcvetela in zavladovala po vsem svetu zlasti v 18. in 19. stoletju. Toda že veliko prej, v 14. stoletju so se predstavljale *Repraesentationes sacrae*, katerih besedilo je bilo tesno vezano na glasbo. Vsebina je bila v

¹) Članek smo dobili že v februarju lanskega leta. Op. ur,

začetku nabožna, pozneje pa tudi zgodovinska ali tudi satirična. Okoli leta 1600 pa se je zbrala v Florenci v hiši grofa Bardijs družba znanstvenikov, glasbenikov in pesnikov, ki so si postavili nalogo, da bodo rekonstruirali antično grško dramo, v kateri je vladalo edinstvo med besedilom in glasbo. Polifonična glasba, ki je tedaj vladala, ni bila sposobna za njihove namene in tako so prišli na recitativni, spremljani solospjev. To je bilo povsem novo, ker dotlej je tudi pri uglasbenih igrokazih vladala le polifonija. Prvo odrsko delo, uglasbeno po novem načinu je bila „Dafne“. Na Rinuccinijev tekst jo je uglasbil J. Peri (1594). Skladatelj in pesnik sta mislila, da sta se približala dramatičnemu stilu antike, toda v resnici sta položila podlago najmogočnejši vrsti glasbene produkcije najnovejšega časa. Važen skladatelj iste dobe je bil tudi Giulio Caccini (1550—1618).

Sedaj se je opera začela polagoma razvijati. Manjkalo pa je še genija, ki bi ustvaril delo, ki bi šlo preko mej Italije. Prišla sta celo dva genija, prvi je bil Claudio Monteverde (1567—1643), kapelnik pri sv. Marku v Benedkah, drugi pa Alessandro Scarlatti (1659—1725), dvorni kapelnik v Neaplju. Uglasbil je nad 100 oper različne glasbene vrednosti. Ta dva sta imela velikanski vpliv na vse sodobne operne skladatelje.

V Franciji je najvažnejši operni skladatelj iste dobe Jean Baptiste Sulli (1632—1687), Italijan po rodu, ki je prišel kot trinajstleten deček v Paris in se popolnoma pofrancozil. Sulliju ob strani je stal Rameau (1683—1764), kojemu so pa očitali, da preveč posnema Italijane. Vnela se je huda polemika med „Sullistes“ in „Rameanistes“, to je med ljubitelji italijanske in med ljubitelji francoske glasbe. Pozneje se je enaka, ali pa še hujša polemika vnela iz istih vzrokov med „Piccinnisti“ in „Gluckisti“.

V Nemčiji je vse 17. in deloma 18. stoletje prevladoval italijanski vpliv. Vsa važnejša glasbena mesta so zasedli Italijani. Cavalli je bil v Monakovem, Cesti na Dunaju, Bontempi v Draždanah i.t.d. Heinrich Schütz je vpeljal italijanski recitativni stil. Na Händela je močno vplival A. Scarlatti. Vsi nemški glasbeniki so komponirali le italijanske tekste. Edino izjemo je tvorilo mesto Hamburg, kjer so v gledišču igrali nemške opere z nemškim besedilom, zlasti opere J. W. Frankena in R. Keiserja.

Na Angleškem je začel v isti dobi delovati Henry Purcell; hotel je ustvariti angleško narodno opero. Najboljše njegove opere so: Dido and Aeneas in King Arthur. Po njegovi smrti pa so zopet zavladali tujci na angleških odrih.

Opera je že začela propadati. Propada jo je rešil C. W. Gluck (1714—1787). Najbolje nam je razložil svoja načela Gluck sam v predgovoru k svoji operi „Alceste“ (1767): „Skušal sem pridobiti glasbi ono mesto, ki ji pritiče, namreč, da služi izrazu poezije in osvetljuje fabulo drame, ne da bi dejanje motila ali celo pretrgala in ne da bi pozornost na dejanje ohladila z brezkoristnimi in nepotrebnimi olepšavanji“.

V prvi polovici 19. stoletja je bila opera v najlepšem razmahu po vsej Evropi. V Italiji so se razvili skladatelji, ki so opero dvignili do sijajne višine. Začel je cveteti takozvani „bel canto“. Nastopili so virtuozni človeškega grla. Med najboljše italijanske operne komponiste te dobe spadajo: Rossini, Donizetti, Bellini in mladi Verdi. Sledé jim kot epigoni Ponchielli, Gomet in drugi. Najnovejša šola so „veristi“ kakor Mascagni, Leoncavallo, Puccini. Tem sledé moderni: Alfano, Malipiero, Pizetti, Zandonai in drugi.

(Dalje).

Vestnik Pevske zveze

V zadnji številki „Peveca“ smo sporočili izredno visoko vsoto, ki so nam jo bili dolžni naročniki. Ta zastanek je bil vzrok, da Pevec ni mogel dalje. Odbor ni mogel in ni smel v dolgovne, da ne bi razmaja zvežinega obstoja. Ponovno smo razposlali opomine, a le malo število zamudnikov se je odzvalo in poravnalo dolg.

Prosimo ponovno, naj bi se vsaj zdaj zganili in nam poslali zamujeno in novo naročnino, ko dobe opomine in označeno dolžno vsoto. Pevec je glasilo Pevske zveze. Njen obstoj in njeno delo je potrebno in se vsak hip pokažejo lepi sadovi tega dela. Vse to delo pa bi bilo otežkočeno, če ne sčasom nemogoče brez glasila. Zato prosimo, naj nas podpirajo vsi tisti, ki jim je kaj do lepega petja in napredka te najvažnejše panoge srčne kulture.

Občni zbor Pevske zveze se bo vršil v ponedeljek, dne 19. februarja ob 10 dopoldne v Rokodelskem domu, Komenskega 12. Na običajnem dnevnem redu bodo

važna poročila. Je nujno potrebno, da pošljejo vsi oni zbori, ki jim je kaj za delo, svoje zastopnike. Na vsak način pa naj se udeležijo okrožni odbori po svojem zastopniku in naj prineso s seboj pripravljena poročila o svojih okrožjih.

Okrožjem smo poslali lani okrožnice z razdelitvijo zborov. Pozvali smo jih, naj si izvolijo odbore in sporoče, a jih veliko še ni tega storilo. Na občnem zboru bo govora tudi o tem.

Članarino bo treba letos vestneje plačevati. Veliko zborov se šele zgane, kadar potrebujejo nujno pomoč od Zveze. Članarina 25 Din na leto vendar ni nikako breme, saj nas stane včasih več dopisovanje z zborom, ki pridno in živahno deluje.

Pesmarice IV. zvezek so že pošle, druge so še na razpolago po 10 Din pri skupnem naročilu, 1250 Din posamezne in to brez poštne.

Koncertna poročila

Cerkveni koncert ljubljanskih okrožij. Dne 30. aprila sta priredili obe ljubljanski okrožji cerkveni koncert, ki se je vršil ob 4 pri Sv. Petru v Ljubljani. Sodelovali so zbori: Dol, D. M. v Polju, Ihan, služkinje iz Ljubljane, Sostro, Smartno pod Šmarno goro, Sent Vid nad Ljubljano in Vič. Artistični odsek je sestavil vzoren spored, ki je obsegal pesmi cerkvenega leta, Marijine, evharistično in Tomčevo najnovejšo mašo Natančen spored smo priobčili v zadnji številki Peveca za 1. 1933.

O tem koncertu je napisal dr. Kimovec v „Slovencu“ št. 100 z dne 3. maja sledeče poročilo:

Koncert „Pevske zveze“

Koncert pevske zveze pri sv. Petru je v nedeljo, 30. aprila dokazal njeno izredno življensko moč, pa tudi velik umetniški napredek. Deset zborov z nad 250 pev-

ci je skupno zapelo 19, pravzaprav 26 različnih cerkvenih skladb od preproste Riharjeve in Vavkrove do umetniško bogato razvite Tomčeve fuge z njenimi stesnitvami, okrajšavami, razširitvami, da smo kar gledali, kako se jim je zamotano kontrapunktično predeno brez vsakršne spotike in zastoja gladko odmotavalo. Glasovi so bili dobro zastopani; najboljša sta se zde-la živi, jasni, čisti sopran — saj so v Tomčevi blagovesti soprani zapeli in vzdržali visoki a brez krika, brez pritiska, — kar najboljši zbori redko kdaj dosežejo — in krepki, kar izraziti tenor; pa je tudi alt mehko predel vmes svoje tkivo in bas pogosto kar močno grmel. Po-udariti moramo, da je bilo petje čisto, saj če so orgle po dolgem odmoru posegle v petje, so se vselej nepričakovano lepo in natančno z njim ujele. In polno zgneteno kakor se malokdaj sliši. Izgovarjava jasna, razločna, forte mogočen, prevzemajoč.

Tudi stopnjevanje je bilo nekaj kratov kar učinkovito. Brzina v celoti prav primerna. V Vavkovi pa zelo prehitra, tako da tista veličastna slovesnost, ki to pesem tako odlikuje, ni prav nič do veljave prišla; prav tako je bilo veliko prenapelo Premrlovo Razglasenje, da se je vtis mogoče dalje kar zabrisal. Če bi se bil hitrejši del pel kakor so peli počasnejšega, bi bilo ravno nekako še šlo. Glede dinamike bi bil človek na splošno tiha mesta želel nekoliko bolj rahla, nežna, nekaj mest z resnično pritajenim glasom (meza voce) namesto s polnimi prsi. Piano namreč resnično zaplavlja in eterično, skrivnostno zazveni le s pritajenim glasom. Če pevovodje zdaj, ko so dosegli, da je bila intonacija tako čista, da so se glasovi zlili v tako gladko celoto in so dinamično tako gibko valovali, ritmično in agogično bili tako prožni: če — pravim — pevovodje nekaj skrbi porabijo za to, da pevce navadijo peti zveneče s pritajenim glasom: saj bo potem tak sestavljen zbor pel kakor pojo koncertni zbori, ki imajo za en nastop sto skupnih vaj, med tem, ko so imeli ti zbori menda samo eno. Potem bodo nežnejši deli skladb kipeli ko molitev, ko rahla meglica se dvigali. — Še neka malenkost bi včasih pesem učinkovitejšo naredila: konce naj bi kdaj še nekaj trenutkov zvenel; tudi zadrževanje proti koncu ni vselej umestno, zlasti če je mera že sicer ognjevit (prim. št. 17).

Posameznih skladb, ki so vsakomur znane, ne bomo ocenjevali. Samo p. Hugolina „O vi vsi“, ki je dokaj trd oreh, naj zato omenim, ker so ga dobro izvozili; pa še p. Angelika „Žalostno mater“, ki se tako mikavno preliva med durom in molom. Pač pa moram posebej poudariti, da so Tomčevo sijajno mašo peli izvrstno mogočno in — če izvzamemo zgoraj izražene želje — zgledno. Pevski zbori in nje ljubljanskemu okrožju, ki je koncert pripravilo, k nepričakovano zrelemu uspehu, ishreno častitamo. Velika škoda, da ni bilo dvakrat in trikrat toliko poslušalcev. Ta koncert bi bilo vredno še slišati. Poročevalec, ki se glasbenih prireditev ogiblje, ga gre takoj še enkrat poslušati.

Prof. Tome je na orglah s klasičnim Duganom — našim jugoslovenskim Bachom — s pranim Bachom in Regerjem pokazal, da nam more podati največje mojstrovine. — K.

Cerkveni glasbenik pa piše v 5/6 številki: „Zbori so pokazali s tem nastopom velik napredek, posebno so se izkazali v Tomčevi krasni, v najnovejšem slogu zloženi maši. Med glasovi, ki so bili bili vsi dobro zastopani, je prvačil sopran s svojo živostjo in lahkotnostjo. Zbori so koncert ponovili z istim sporedom v koncertu, ki se je vršil v čast sv. Ceciliji dne 26. novembra popoldne v frančiškanski cerkvi v Ljubljani.

Nekaj iztisov sporeda je v partiturah še na razpolago po 7 Din. Če bi kateri zbor hotel naštudirati ga, dobi lahko vse note pri Zvezi.

Slavnostni koncert biseromašniku prevzvišenemu nadškofu dr. Jegliču dne 30. julija 1933.

Odbor je v svoji seji dne 21. februarja sklenil, da proslavi biserni jubilej našega preljubega nadškofa dr. Jegliča s primerno pevsko proslavo. Po načrtu, ki ga je predlagal pevovodja, naj bi se vršila zvečer 29. julija slovesna podoknica v knezoškofijski palači, pri kateri bi sodelovali zbori obeh ljubljanskih okrožij. V nedeljo dne 30. julija naj bi se pa vršil velik slavnostni koncert v Unionu, pri katerem bi pelo 800—1000 pevcev bližnjih zborov, ki bi mogli brez izrednih stroškov priti v Ljubljano. Obenem bi se nudila pri koncertu prilika raznim organizacijam in korporacijam, da se poklonijo prevzvišenemu nadpastirju.

Ko je artistični odsek izdelaval spored za obe priliki, je prišla odboru prošnja in ponudba od odbora Katoliške akcije, naj bi združili našo in njihovo proslavo. Odbor je to ponudbo rad sprejel, hoteč dati proslavi širši okvir. Ker pa je katoliška akcija imela namen proslaviti ob enem tudi 1900 letnico našega odrešenja, kar smo nameravali mi prirediti 29. okt., kakor se je tudi zgodilo, smo morali spored premeniti in premakniti koncert, ki je bil nameravan za nedeljo, na sobotni večer mesto podoknice.

Ko smo svoj sklep sporočili zbranim pevovodjem ljubljanskih okrožij, so ga ti z velikim navdušenjem sprejeli in nesli veselo pevecem. Ti so sprejeli sklep še večjim navdušenjem in so bili kar nestrpni, ker niso dobili takoj not in podrobnih navodil. Za ta sklep so izedeli tudi nekateri zbori okoliških okrožij in so se brez poziva priglasili. Če bi bil odbor poslal oklic vsem, bi se bilo prav gotovo priglasilo preveč pevcev in bi jih niti v dvorano ne mogli spraviti, kaj šele na oder. Odbor pa je imel v mislih tudi stroške, zato ni vabil in je tudi odbil nekaj zborov, ki so bili iz oddaljenejših krajev. Sodelovali so zbori Črnuče, Dobrava, Dol, D. M. v Polju, Ihan, Jezica, Ljubljana (zbor služkinj), Sostro, Sv. Gregor, Radovljica, Stična, Št. Vid nad Ljubljano, Št. Vid pri Stični, Šmartno pod Šmarno goro, Šmihel in vič, skupaj okroglo 450 pevcev.

Obenem je prevzel en del sporeda novoustanovljeni zbor pevovodij, ki je takrat privrkat nastopil s štirimi tehnimi pesnitvami.

Spored koncerta je bil sledeči: Premrl, Slovanska pesem — Svetek, Ponte dei sospiri — Železnik, Jutro — Puš, Biseromašniku, nalašč za to priliko zložena, ki

je tiskana v današnji prilogi, Flajšman, Triglav. Zbor pevovodij je pel: Nedved, Popotnikova pesem — Foerster, Večerni ave — Foerster, Samo — Premrl, Cirilova oporoka. Nato je zapel ženski zbor Premrlovo Rože za Marijo in Mavovo Ej zato je v Sloveniji lepo, mešani zbor pa je zaključil s Tomčevo Pozdrav škofu.

Večina pevk je bila napravljena v pestre narodne noše, tudi nekateri peveci so jo imeli, oder je bil nabito poln pevcev in pevk, ki so tvorili sliko, kakršne ne vidiš ob vsaki priliki. Slovesnost se je začela s prihodom posameznih visokih cerkvenih knezov in dostojanstvenikov, bilo jih je nad 20. Ko je pa stopil v dvorano sivolasi, prelubi nadškof slavljenec, je zagrmela dvorana v pozdravih, posebno živo so ga pozdravljali peveci in pevke na odru. Dolgo ni bilo mogoče začeti s petjem, ker se dvorana ni mogla umiriti.

Cerkveni glasbenik poroča o koncertu v št. 9-10 1933 sledeče:

„... Mešani zbor, okrog 400 pevcev, je mogočel in polno donel. Petje je bilo enotno in ubrano, skladbe velikemu zboru in slavnosti primerne. Ženski zbor je bil dober, siguren; edino v dinamičnem pogledu naj bi skušal drugič doseči večji p. Moški zbor naših organistov-pevovodij je nastopil prav častno. Bil je res na lepi višini, zlit in sočen, kakor se je izjavil Slovenčev poročevalec.“

Slovenec je pa v svoji 172. številki z dne 1. avgusta 1933 poročal po svojem strokovnjaku V. U-jnu:

Velike slavnosti zadnjih dni, ki so se vršile v praznovanju obletnice Kristusove smrti in duhovniškega posvečenja nadškofa dr. A. B. Jegliča, je bil povezan tudi pozdravni koncert nadškofu, ki se je vršil v soboto zvečer v veliki dvorani hotela Uniona. Koncert je imel res predvsem slavnostno sliko. Nastopilo je v mešanem zboru kakih 400 pevcev v pestri sliki narodnih noš, ki so pod vodstvom prof. Marka Bajuka odpeli mešan spored pesmi. Pevci so se k temu skupnemu praznovanju sešli iz vse slovenske dežele, kjer so na osnovi lepo razpredene organizacije Pevske zveze pod svojimi krajinskimi pevovodji nastudirali ves pester spored, a ga v zdravem smislu skupne zlitosti prav enotno izvedli na omenjenem koncertu.

Da se ob takih prilikah izbira pesmi nastanja na momente, ki sprožijo nastanek koncerta, je razumljivo. Pa je vendar imela ta izbira enoten obraz, v kolikor so bile na sporedu le skladbe slovenskih skladateljev predzadnjega in zadnjega časa. Mešani zbor je izvedel te-le pesmi: Premrl: Slovanska pesem, Svetek: Ponte dei sospiri, Puš: Biseromašniku nadškofu Jegliču, Flajšman: Triglav, Železnik: Jutro in Tome: Pozdrav nadškofu. Poleg tega je nastopil še moški zbor pevovodij, ki je zapel Medvedovo Popotnikovo pesem, Fürsterjev Samo in Ve-

černi ave ter Premrlovo Cirilovo oporoko. Ženski zbor sam pa je podal Premrlovo Rože za Marijo in Mavovo Ojzato. Tako je imelo lice koncerta prav mikavno slikovitost.

Vrednost izvedbe je dokazala veliko resnost, ki je lastna tako našim podeželskim pevovodjem, kot njihovim pevcem. Treba je vedeti, da raste vse to lepo in pravo zanimanje teh ljudi za glasbeno umetnost iz požrtvovalne ljubezni, katere se ne straši dnevne utrujenosti od težkega domačega dela, da se more v večerih in morda pozno v noč oklepiti in poglobljati v intimne lepote glasbe. Zato je z ozirom na to izvedba vzbudila prav prijetno ugodje. Zvočnost je bila polna in sorazmerna, interpretacija smiselna in dinamika ne brez fines: pri vsem pa je zajemala izredna podrejenost vseh pevovodij, ki je s svojo energijo in zdravim razumevanjem kljub vsej mnogoličnosti posameznih skupin in izredni masivnosti ansambla dosegel vendar tolikšno enotnost, prožnost in vrednost. Treba je reči, da je bil tudi zbor pevovodij na lepi višini, zlit in sočen; v njem je kot solist nastopil g. Hartman Lojze in s svojim lirskim tenorjem dosegel priznanja vreden uspeh.

Borovnica. Pevski zbor iz Borovnice je priredil dne 26. marca v Gas. domu pevski koncert, na katerem je pel v moškem zboru pesmi skladateljev Vodopivca Nedveda, Vande, Hajdriha, Jereba, Ipavca in Zajca, v meš. zboru pa Premrlovo, Lahararjevo, Vodopivčeve, Kimovčeve, Klamenčičeve in Flajšmanove. Vsak skladatelj je bil zastopan z eno pesmijo.

Zbor ima nekaj nad 30 pevk in pevcev. Zbral se je šele pred nekaterimi meseci in je bil ta koncert eden prvih njegovih nastopov vobče, izven doma sploh prvi.

Glasovno je zbor dosti krepak, ima dosti visok sopran, ki se mu alt prav polno stavi vsak hip ob stran, med tenorji ima celo nadpovprečno moč, prav tako so basi polni in je med njimi večkrat zazvenel dober baritonist, ki je tudi sam s spremljevanjem zbora odpel dve, tri pesmi.

Spored je bil povprečni dobro odbran, obsegal je pesmi, ki zvane in gredo v ušesa in tam tudi ostanejo. Je to važno zlasti za mlade začetniške zbore, ki se jih drži rada še prerahla disciplina, nervoznost in kričavost, ki je posledica obeh prvih nerodnosti. Vendar je harmonija in intonacija včasih trpela, in sicer bolj v moškem ko v mešanem zboru, ker so zlasti prvi basi kaj radi zašli v oktavo s prvim tenorjem in tudi sicer niso dosti enotno držali svoje poti. Te treba pri vajah še posebno držati, da se primerno vbero. Vobče so pesmi še dosti zvenele, za začetek celo prav dobro. Naj pa pevovodja zahteva točnejšo ritmiko, pravilno izreko, ki zlasti v zlogih s polglasnikom

(sèm, pesèm i. dr.) in trdim l-om zelo moti. Da se ritmus tuintam zaziblje, je kaj razumljivo pri mladih zborih. To zlasti še če so v mladih rokah. In netočna ritmika harmonijo moti, prav tako, kakor če intonacija ni čista. Prav dobro de tudi, če zbor dinamično primerno podčrtava. Naj pevovodja nič ne popušča in na vsak način zasteva tudi od višjega petja, kjer je to prav.

Koncert je vobče prav dobro uspel. Zanimanje je bilo tako, da so domačini in bližnji sosedje (Preserjani) popolnoma napolnili dvorano. Mlade pevke in vneti pevci smejo biti ponosni na svoj prvi uspeh, to še zlasti zato, ker je bilo v tem

koncu v zadnjih letih tako presneto malo petja.

Pa bo kmalu bolje. Kakor čujemo bodo kmalu nastopili Preserjani s svojim zborom, Borovničani nameravajo pa doma nov koncert že kar v prvem poletju.

Dne 14. maja pa je imel isti zbor koncert z novim sporedom mešanega, ženskega in moškega zbora v cerkveni dvorani na Borovnici in je ponovil isti spored s prav dobrim uspehom dne 1. okt. 1933 v dvorani prost. gas. društva v Bevkah. Mladi zbor je kljub temu sodeloval tudi pri cerkvenem koncertu 29. oktobra v Ljubljani, za katerega se je vestno pripravil sredi poletja.

Poročila o ostalih koncertih bodo sledila v prihodnjih številkah.

Naše priloge

Puševo pesem „Biseromašniku“ so peli združeni zbori ljubljanske okolice nadškofu Dr. Jegliču v Unionu 29. julija 1933. Vredna je, da jo otmemo pozabe. Z majhnimi spremembami v besedilu (morda jih prinese „Pevce“) bo porabna za razne duhovniške jubileje.

Tomičev „Mrazek“ je lahko razumljiva skladbica in srednji del naj se poje precej

živahno. Istega skladatelja „Narodna“ za moški zbor zahteva zlasti lahkih, gibčnih prvih tenorjev. Modulacija pri „Svetite robe zvedice“ je le v prvem basu nekoliko težja; če ta zadene g-ges, je ves nadaljni potek rešen.

Dr. Kimovčev „Polž“ bo v veseleje pevcem in poslušavcem. Posamezne kitice si sledijo po vrsti, kot je naznačeno.

Nove skladbe

Dobrépolje in okolica. Dobrodelno društvo »Varstvo« je izdalo pod tem naslovom I. zvezek nar. pesmi, ki jih je zbral in uredil znani nabiratelj nar. pesmi Fr. Kramar. Temu zvezku bosta sledila še dva. Pesmi so vse nabrane v Dobrépoljah in okolici in obsegajo veliko večino še ne znanega in še ne zapisanega nar. blaga. Nekatere pesmi so izredno lepe in polne lirike, kakršna bi bila v čast tudi boljšemu umetniku pesniku.

Ta zvezek obseba le nabožne, pozneje bodo sledile svetne pesmi najrazlič. vsebine. Pesmi so prirejene za mešani, moški ali ženski zbor, nekatere so celo zapisane le enoglasno. V zbirki je mnogo zanimivih zgodovinskih drobtin o petju in nekaterih osebah. Naročila sprejema „Varstvo“ v Ljubljani, Tyrševa cesta 17. Cena 10 Din. Zbirko toplo priporočamo.

Bog plačaj!

Pred leti sem, kloneč se skupni disciplini pod težo razmer prevzel uredništvo „Pevca“. Težko sem opravljal ta „posiljeni posel“ in še teže čakal namestnika. Sedaj je prišel in me rešil. Bog mu daj več sreče, kot je je dal meni.

Vsem dragim sotrudnikom, ki so me podpirali, pa prisrčni: Bog plačaj!

M. BAJUK.

